

Sygn. akt VI GC 44/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 04 września 2017 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni VI Wydział Gospodarczy, w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Supińska
Protokolant:	sekr. sąd. Dorota Moszyk

po rozpoznaniu w dniu 30 sierpnia 2017 roku w Gdyni

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. F.**

przeciwko **M. B. i A. S.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanych M. B. i A. S. solidarnie na rzecz powoda M. F. kwotę 19 273,98 złotych (dziewiętnaście tysięcy dwieście siedemdziesiąt trzy złote dziewięćdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami:

- ustawowymi liczonymi od kwoty 16 428,28 złotych za okres od dnia 25 listopada 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku,
- ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 16 428,28 złotych za okres od dnia 01 stycznia roku do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie oddala powództwo;

III. zasądza od pozwanych M. B. i A. S. solidarnie na rzecz powoda M. F. kwotę 3 381 złotych (trzy tysiące trzysta osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

IV. ustala i przyznaje od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni na rzecz radcy prawnego T. U. kwotę 2 952 złotych (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa złote) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu M. B. z urzędu.

Sygn. akt VI GC 44/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 listopada 2015 powód M. F. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych M. B. i A. S. kwoty 19 273,98 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztów procesu.

W uzasadnieniu powód wskazał, iż w okresie od sierpnia 2011 roku do lutego 2012 roku świadczył usługi na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., która w późniejszym okresie zmieniła firmę na Fabryka (...)

spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz siedzibę na R.. Powód M. F. wskazał, że z tytułu świadczonych na rzecz tego podmiotu usług wystawił faktury VAT: numer (...).

W dniu 06 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku ogłosił upadłość Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., wobec czego powód zgłosił w tym postępowaniu swoją wierzytelność wobec spółki objętą wyżej wskazanymi fakturami VAT. Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku umorzył postępowanie upadłościowe tego podmiotu w uzasadnieniu wskazując, że postępowanie zostało umorzone na podstawie art. 361 prawa upadłościowego i naprawczego, tj. braku majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. W związku z powyższym powód wystąpił z roszczeniem przeciwko spółce na drogę postępowania sądowego. Dnia 14 marca 2014 roku na rzecz powoda został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zasądzający na jego rzecz od Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. roszczenie pieniężne. Po uprawomocnieniu się tego orzeczenia, powód wniósł o przeprowadzenie egzekucji z całego majątku spółki, jednakże prowadzone przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni M. P. postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do zaspokojenia powoda (wierzyciela). Czynności egzekucyjne doprowadziły do ustalenia przez komornika sądowego, iż brak jest majątku, z którego powód mógł się zaspokoić. W związku z powyższym komornik sądowy umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Powód podniósł, że przesłanką podmiotową wytoczenia powództwa z art. 299 k.s.h. jest fakt pełnienia przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki, w stosunku do której egzekucja okazała się bezskuteczna i jak wskazał – pozwany M. B. jest członkiem zarządu spółki w okresie od dnia 12 marca 2010 roku do chwili obecnej, zaś pozwany A. S. – był członkiem zarządu spółki w okresie od dnia 29 stycznia 2004 roku do dnia 27 czerwca 2012 roku. Obydwaj pozwani pozostawali członkami zarządu spółki w okresie istnienia wierzytelności powoda względem spółki.

Nadto powód wskazał, że na kwotę należności dochodzonej w niniejszym postępowaniu od pozwanych, tj. kwotę 19 273,98 złotych, składają się: roszczenie główne wynikające z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko spółce w kwocie 11 931,62 złotych, koszty procesu wynikające z tytułu wykonawczego w kwocie 2 567 złotych, skapitalizowane na dzień wniesienia pozwu odsetki ustawowe od wskazanej kwoty należności głównej w kwocie 4 496,66 złotych, koszty postępowania klauzulowego w kwocie 6 złotych oraz poniesione koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 272,70 złotych.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 08 grudnia 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GNc 5710/15 referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Gdyni uwzględnił żądanie pozwu w całości.

W sprzeciwie od powyższego nakazu zapłaty pozwany M. B. wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc, że to na jego wniosek wszczęte zostało postępowanie upadłościowe Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., a tym samym uznać należy, że zgłosił on ten wniosek w odpowiednim czasie w rozumieniu prawa. Powyższe zaś skutkuje zwolnieniem go z odpowiedzialności za zobowiązania tej spółki.

W sprzeciwie od przedmiotowego nakazu zapłaty pozwany A. S. wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, że wpis o jego rezygnacji z funkcji członka zarządu spółki został zarejestrowany w dokumentach rejestrowych spółki w dniu 27 czerwca 2012 roku, lecz to data złożenia przez pozwanego spółce oświadczenia o rezygnacji z tej funkcji jest datą, od jakiej może on skutecznie twierdzić, że przestał być członkiem zarządu spółki, jako że rejestracja tego stanu rzeczy w dokumentach rejestrowych spółki nie ma charakteru konstytutywnego. Pozwany wskazał, że był członkiem zarządu od dnia 29 stycznia 2004 roku do przełomu roku 2011/2012. Nadto, pozwany wskazał, że spółka wniosek o upadłość złożyła w dniu 29 czerwca 2012 roku, a wpis o rezygnacji pozwanego z funkcji członka zarządu dokonany został już w dniu 27 czerwca 2012 roku, a więc wcześniej aniżeli została zgłoszona upadłość spółki.

Pozwany wskazał, że w okresie, gdy on był członkiem zarządu spółki, spółka posiadała majątek, który pozwalał jej na spłatę zobowiązań wobec powoda określonych w pozwie. Potwierdzeniem tego stanu rzeczy są sprawozdania finansowe spółki składane przez nią do sądu rejestrowego, z których to bilansów spółki za poszczególne lata obrachunkowe wynika wyraźnie, że spółka posiadała odpowiednie środki (majątek) pozwalający jej na spłatę

zobowiązań względem powoda. Pozwany potwierdził, że postanowienie Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku o ogłoszeniu upadłości spółki zostało wydane w dniu 06 grudnia 2012 roku, jednakże postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego tenże Sąd wydał dopiero w dniu 23 kwietnia 2013 roku. To zaś oznacza, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za zdarzenia, które nastąpiły po jego ustąpieniu z funkcji członka zarządu, a w szczególności nie ponosi odpowiedzialności za utratę majątku spółki, jeśli taka utrata w ogóle nastąpiła, która to utrata mogłaby prowadzić do niewypłacalności spółki za zobowiązania względem powoda.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 29 stycznia 2004 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). W późniejszym okresie nastąpiła zmiana firmy spółki na Fabryka (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz siedziby – na R..

A. S. był członkiem zarządu powyższej spółki w okresie od dnia 29 stycznia 2004 roku do dnia 11 czerwca 2012 roku, kiedy to złożył rezygnację z tej funkcji. Wykreślenie A. S. z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło z dniem 27 czerwca 2012 roku.

M. B. jest członkiem zarządu powyższej spółki od dnia 12 marca 2010 roku.

odpis pełny z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego – k. 18-21 akt, wniosek o zmianę danych podmiotu w rejestrze przedsiębiorców – k. 180-188 akt, oświadczenie A. S. o rezygnacji z funkcji prezesa zarządu spółki – k. 189 akt, protokół nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. – k. 190-191 akt

M. F. w okresie od sierpnia 2011 roku do lutego 2012 roku świadczył na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. usługi związane ze szkoleniem pracowników w zakresie obsługi tokarki (...) i obsługi systemu S. 840 D oraz usługi związane ze stworzeniem programu do obróbki trzpieni. Z powyższego tytułu wystawił na rzecz tej spółki faktury VAT: numer (...) z dnia 23 sierpnia 2011 roku na kwotę 3 075 złotych brutto z terminem płatności do dnia 06 września 2011 roku, numer (...) z dnia 01 września 2011 roku na kwotę 1 230 złotych brutto z terminem płatności do dnia 15 września 2011 roku, numer (...) z dnia 01 lutego 2012 roku na kwotę 3 969,12 złotych z terminem płatności do dnia 15 lutego 2012 roku oraz numer (...) z dnia 17 lutego 2012 roku na kwotę 3 657,41 złotych z terminem płatności do dnia 02 marca 2012 roku.

faktury VAT – k. 22-25 akt

Rachunek zysków i strat (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. za okres od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku wykazał stratę w wysokości 2 027 441,40 złotych.

W 2012 roku M. B. jako prezes zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. złożył wniosek o ogłoszenie upadłości spółki z możliwością zawarcia układu.

W dniu 06 grudnia 2012 roku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt VI Gu 112/12 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku ogłosił upadłość dłużnika Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. z możliwością zawarcia układu.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 31 grudnia 2012 roku” M. F. zgłosił sędziemu – komisarzowi wierzytelność w łącznej kwocie 13 515,10 złotych przysługującą mu z tytułu świadczonych wobec upadłego usług, a wynikającą z wystawionych faktur VAT numer: (...), (...), (...) i (...).

Postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GUp 43/12 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku umorzył postępowanie upadłościowe Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G., na podstawie art. 361 prawa upadłościowego i naprawczego, tj. wobec braku majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego. Jak wskazano w uzasadnieniu tego

postanowienia, majątek spółki po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych obciążonych hipoteką, zastawem rejestrowym oraz obciążonego innego rodzaju zabezpieczeniami rzeczowymi, nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.

postanowienie o ogłoszeniu upadłości – k. 26-26v akt, zgłoszenie wierzytelności – k. 27-29 akt, postanowienie o umorzeniu postępowania upadłościowego – k. 30-34 akt, zeznania pozwanego M. B. – protokół skrócony rozprawy z dnia 17 lutego 2017 roku – k. 133-133v akt (zapis cyfrowy 00:02:19-00:09:37), rachunek zysków i strat za okres od dnia 01 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku – k. 163 akt, bilanse – k. 144-146 akt

W dniu 14 marca 2014 roku referendarz sądowy Sądu Rejonowego w Rybniku w sprawie o sygn. akt VI GNc 64/14 wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, na mocy którego zasądził od pozwanego Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na rzecz powoda M. F. kwotę 11 931,62 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot: 3 075 złotych za okres od dnia 07 września 2011 roku do dnia zapłaty, 1 230 złotych za okres od dnia 16 września 2011 roku do dnia zapłaty, 3 969,21 złotych za okres od dnia 16 lutego 2013 roku do dnia zapłaty i 3 657,41 złotych za okres od dnia 03 marca 2013 roku do dnia zapłaty, a także kwotę 2 567 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe orzeczenie, po jego uprawomocnieniu się, zostało opatrzone klauzulą wykonalności w dniu 12 września 2014 roku, w której przyznano wierzycielowi koszty tego postępowania (o nadanie klauzuli) w kwocie 6 złotych.

nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym wraz z klauzulą wykonalności – k. 35 akt

Na podstawie powyższego tytułu wykonawczego M. F. wniósł o przeprowadzenie egzekucji z majątku Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.. W toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Gdyni M. P. ustalono na podstawie zapytania do Urzędu Skarbowego w R., że spółka za 2013 rok poniosła stratę w wysokości 780 954,14 złotych, zaś rachunki bankowe prowadzone przez Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą we W., (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W., (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. oraz Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. zostały zajęte bezskutecznie z uwagi na brak środków pieniężnych, zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej. Również zajęcie wierzytelności urzędu skarbowego okazało się bezskuteczne z uwagi na brak wierzytelności, zaś zapytanie do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców wykazało brak pojazdów mechanicznych będących własnością dłużnika.

W dniu 24 czerwca 2015 roku komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Gdyni M. P. w sprawie o sygn. akt Km 16/15 umorzył postępowanie egzekucyjne wobec Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji prowadzonej z ruchomości, wierzytelności i kont bankowych dłużnika. Komornik sądowy ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 272,70 złotych.

wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c. – k. 38 akt, postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – k. 39 akt

Pismami z dnia 30 lipca 2015 roku M. F. wezwał M. B. i A. S. do zapłaty kwoty 18 989,90 złotych obejmującej kwotę 11 931,62 złotych tytułem należności głównej zasądzonej od Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. nakazem zapłaty wydanym przez Sąd Rejonowy w Rybniku z dnia 14 marca 2014 roku w postępowaniu upominawczym (sygn. akt VI GNc 64/14), kwotę 4 221,58 złotych tytułem odsetek ustawowych należnych za opóźnienie w płatności należności głównej (obliczonej na dzień 28 lipca 2015 roku), kwotę 2 567 złotych tytułem kosztów postępowania, kwotę 272,70 złotych tytułem poniesionych przez wierzyciela kosztów postępowania egzekucyjnego i kwotę 6 złotych tytułem kosztów nadania klauzuli wykonalności.

W odpowiedzi na wezwanie M. B. wskazał, że z dniem 15 października 2013 roku złożył rezygnację z pełnienia funkcji prezesa zarządu spółki, zaś A. S. zwrócił się do M. F. o uzupełnienie wezwania.

przedsądowe wezwania do zapłaty wraz potwierdzeniem nadania – k. 40-43 akt, pismo M. B. –k. 44 akt, pismo A. S. – k. 45 akt

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił na podstawie oświadczeń stron w zakresie, w jakim nie były one kwestionowane przez stronę przeciwną.

Sąd uwzględnił także dowody z powyższych dokumentów przedłożonych przez strony w toku postępowania, których prawdziwość nie była przez nie kwestionowana i które nie budziły wątpliwości Sądu co do swej wiarygodności i autentyczności, a zatem brak było podstaw do odmowy dania im wiary.

Sąd nie oparł się jednakże na przedłożonym przez powoda piśmie w postaci wniosku egzekucyjnego (k. 36-37 akt), albowiem wniosek ten nie został opatrzony podpisem, a zatem stanowił co najwyżej początek dowodu na piśmie, nie był zaś dokumentem. Podobne spostrzeżenia i wnioski odnieść należało do przedłożonej przez pozwanego A. S. umowy kredytu (k. 152-160 akt), jaka miała być zawarta w dniu 25 kwietnia 2012 roku – była to jedynie kserokopia nie opatrzona podpisem żadnej ze stron umowy, a zatem w żadnej mierze nie mogła ona stanowić dowodu na okoliczność udzielenia Fabryce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kredytu, posiadania przez ten podmiot zdolności kredytowej, a przez to jej pozytywnej sytuacji finansowej.

Nadto, Sąd miał na uwadze, że przedłożone przez pozwanego A. S. bilanse i rachunki zysków i strat zostały przedłożone w kserokopii nie poświadczonej za zgodność z oryginałem przez występującego w sprawie pełnomocnika, niemniej jednak strona przeciwna autentyczności tych dokumentów nie kwestionowała.

Pozostałe dokumenty nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż nie wnosiły do sprawy nowych i istotnych okoliczności.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 17 lutego 2017 roku Sąd pominął dowód z przesłuchania powoda M. F. i pozwanego A. S., albowiem strony te nie stawiały się na rozprawę bez usprawiedliwienia, mimo prawidłowego wezwania.

Odnośnie zeznań pozwanego M. B. Sąd dał im wiarę jedynie w zakresie, w jakim pozwany potwierdził, że został złożony wniosek o ogłoszenie upadłości spółki z możliwością zawarcia układu. W pozostałym zakresie Sąd uznał jego zeznania za niewiarygodne, pozwany zeznawał niezwykle lakonicznie, nie pamiętał żadnych szczegółów, w tym nawet okresu, w którym pełnił funkcję wiceprezesa zarządu, przy czym Sąd miał na uwadze, że zgodnie z odpisem aktualnym z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pozwany M. B. nadal pozostaje członkiem zarządu pełniąc funkcję prezesa spółki, nie przedstawił on zaś żadnego dowodu, z którego wynikałaby zmiana w tym zakresie, np. oświadczenia o rezygnacji, uchwały o odwołaniu go z tej funkcji, itp.

Na rozprawie w dniu 26 października 2016 roku powód M. F. cofnął wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości na okoliczność istnienia podstaw do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. na przełomie 2011/2012 i na okoliczność istnienia podstaw do ogłoszenia upadłości spółki i braku majątku spółki wystarczającego na prowadzenie postępowania upadłościowego w dniu 27 czerwca 2012 roku i w dniu 29 czerwca 2012 roku.

Pismem z datą w nagłówku „dnia 27 lutego 2017 roku” (data prezentaty: 2017-03-08, k. 139-144 akt) pozwany A. S. cofnął wniosek o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości na okoliczność ustalenia sytuacji finansowej Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R..

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

W niniejszej sprawie powód M. F. domagał się zasądzenia solidarnie od pozwanych M. B. i A. S. jako członków zarządu Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. (poprzednio (...) spółki z ograniczoną

odpowiedzialnością z siedzibą w G.) kwoty 19 273,98 złotych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, swoje roszczenie wywodząc z treści art. 299 § 1 k.s.h., zgodnie z którym jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Przepisy kodeksu spółek handlowych poprzez nadanie spółce z ograniczoną odpowiedzialnością osobowości prawnej czynią ją samodzielnym podmiotem praw i obowiązków. Zasadniczo spółka taka sama ponosi pełną odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania, a gwarancją jej wypłacalności powinien być co najmniej kapitał zakładowy jako element majątku spółki. Zasadę tę przełamuje jednak przepis art. 299 k.s.h., który wprowadza osobistą i solidarną odpowiedzialność członków zarządu za zobowiązania kierowanej przez nich spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Zgodnie bowiem z obowiązującą w chwili powstania wierzytelności powoda treścią art. 299 § 1 k.s.h. jeżeli egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

Cytowany przepis prawa w procesach przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nakłada na powoda obowiązek udowodnienia dwóch przesłanek, a mianowicie: sprawowania przez pozwanego funkcji członka jej zarządu w okresie istnienia zobowiązania spółki oraz bezskuteczności egzekucji wierzytelności przysługującej przeciwko spółce z ograniczoną odpowiedzialnością.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do przesłanki udowodnienia faktu sprawowania przez pozwanych M. B. i A. S. funkcji członków zarządu Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. w okresie powstania i istnienia zobowiązania spółki (sierpień 2011 roku – luty 2012 roku), to w ocenie Sądu okoliczność ta nie budzi wątpliwości.

Jak bowiem wynika z odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pozwany M. B. jest członkiem zarządu powyższej spółki od dnia 12 marca 2010 roku, zaś podnoszona przez niego okoliczność, że przestał pełnić tę funkcję w dniu 15 października 2013 roku nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym, pozwany nie przedstawił bowiem żadnego dowodu, z którego wynikałaby zmiana w składzie organów spółki, np. oświadczenia o rezygnacji, uchwały o odwołaniu go z tej funkcji, itp. Jednocześnie biorąc pod uwagę czas powstania i istnienia zobowiązania spółki (sierpień 2011 roku – luty 2012 roku), okoliczność ta (ewentualne zaprzestanie pełnienia funkcji członka zarządu w 2013 roku) pozostaje bez znaczenia dla odpowiedzialności tego pozwanego za niezaspokojone zobowiązania spółki będące przedmiotem nakazu zapłaty z dnia 14 marca 2014 roku. Natomiast odnosząc się do pozwanego A. S., był on – jak wynika z dokumentów rejestrowych prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Gliwicach – członkiem zarządu przedmiotowej spółki w okresie od dnia 29 stycznia 2004 roku do dnia 11 czerwca 2012 roku, kiedy to złożył rezygnację z tej funkcji. Wykreślenie A. S. z rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego nastąpiło z dniem 27 czerwca 2012 roku, co ma jednakże jedynie deklaratoryjny charakter. Nie polegają zatem na prawdzie twierdzenia pozwanego, że przestał on pełnić funkcję członka zarządu na przełomie roku 2011/2012 – przeczą bowiem temu dokumenty dołączone do wniosku o dokonanie zmian w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, w tym samo oświadczenie pozwanego o rezygnacji złożone w dniu 11 czerwca 2012 roku.

Powyższe oznacza zatem, że pozwani M. B. i A. S. pełnili funkcję członków zarządu Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. w okresie powstania i istnienia zobowiązania spółki (sierpień 2011 roku – luty 2012 roku) stwierdzonego nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 14 marca 2014 roku (sygn. akt VI GNc 64/14).

Mając zaś na uwadze drugą z przesłanek, wskazać należy, że ustalenie przewidzianej w art. 298 § 1 k.h. (obecnie art. 299 § 1 k.s.h.) przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 2007 roku, sygn. akt II CSK 417/06, Lex numer 355345). Sposoby ustalenia tej przesłanki odpowiedzialności z art. 299 § 1 k.s.h. wskazuje doktryna i orzecznictwo wymieniając przykładowo przedstawienie postanowienia o umorzeniu egzekucji z powodu bezskuteczności uzyskane nawet przez innego wierzyciela. Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela przy tym pogląd, iż tylko w sytuacji kiedy nie ma majątku, z którego

wierzyciel mógłby uzyskać zaspokojenie, można mówić o bezskuteczności egzekucji. Dopóki istnieją jakiegokolwiek realne możliwości efektywnego spieniężenia majątku spółki należy je wykorzystać dla zaspokojenia swoich należności. W tym miejscu należy wskazać na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w orzeczeniu z dnia 26 kwietnia 1938 roku (sygn. akt C II 2806/37), w którym wskazano iż wierzyciel spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, który dochodzi swojego roszczenia przeciw członkom jej zarządu, nie musi wykazać, iż wyczerpał wszystkie możliwe sposoby egzekucji, wystarczy jeżeli jeden ze sposobów egzekucji okazał się bezskutecznym. Dla skutecznego zatem podważenia mocy dowodowej wynikającej z postanowienia komornika to pozwany musiałby wykazać, że faktycznie albo w dacie prowadzenia egzekucji komorniczej albo na chwilę wyrokowania istniał majątek dłużnej spółki, z którego powód mógłby zaspokoić swoją wierzytelność.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, powód M. F. wykazał, że egzekucja przeciwko Fabryce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. była bezskuteczna. Powód przedłożył bowiem postanowienie komornika sądowego z dnia 24 czerwca 2015 roku wydane w sprawie o sygn. akt Km 16/15 w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko tej spółce wobec bezskuteczności egzekucji oraz dokument w postaci wysłuchania wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania w trybie art. 827 k.p.c. z którego wynikało, że spółka ta za 2013 rok poniosła stratę w wysokości 780 954,14 złotych, zaś rachunki bankowe prowadzone przez Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą we W., (...) Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W., (...) Bank Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. oraz Bank (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. zostały zajęte bezskutecznie z uwagi na brak na nich środków pieniężnych oraz zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej. Również zajęcie wierzytelności urzędu skarbowego okazało się bezskuteczne z uwagi na brak takich wierzytelności, zaś zapytanie do Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców wykazało brak pojazdów mechanicznych będących własnością tego dłużnika.

Jednocześnie za gołosłowne Sąd uznał twierdzenia pozwanego A. S., że w okresie, w którym pozwany był członkiem zarządu spółki, posiadała ona majątek, który pozwalał jej na spłatę zobowiązań powoda. W tym zakresie pozwany nie przedłożył bowiem żadnego dowodu, a w szczególności o powyższej okoliczności nie może świadczyć rachunek zysków i strat, na który powołuje się pozwany, a z którego wynika, że za rok 2011 spółka wykazała stratę w wysokości 2 027 441,40 złotych. Sąd zważył przy tym, że załączony wydruk bilansów oraz rachunek zysków i strat nie stanowi dowodu na okoliczność, iż w trakcie toczącego się postępowania egzekucyjnego (2015 rok), a tym bardziej w trakcie trwania niniejszego procesu dłużna spółka dysponowała majątkiem, z którego mogłaby zostać zaspokojona wierzytelność powoda. Zgodnie z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2011 roku wydanego w sprawie o sygn. akt I PKN 660/00, samo stwierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie istotnej dla sprawy okoliczności powinno być udowodnione przez stronę to twierdzenie zgłaszającą.

Uznać zatem należało, że jakkolwiek postanowienie komornika sądowego o umorzeniu egzekucji nie może prowadzić do domniemania nie podlegającego obaleniu, jednakże ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na pozwanych (art. 6 k.c.). Skoro więc pozwani nie wykazali, iż w czasie prowadzonej egzekucji oraz na chwilę wyrokowania Fabryka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. posiadała majątek pozwalający zaspokoić roszczenie powoda, to przyjęcie należało, iż powód wykazał, iż egzekucja przeciwko tej spółce była bezskuteczna.

Członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności przewidzianej w art. 299 k.s.h., jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody (§ 2). Należy przy tym zauważyć, że przepis art. 299 k.s.h. specyficznie reguluje rozkład ciężaru dowodzenia. Występując z roszczeniem przeciwko członkowi zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wierzyciel musi bowiem jedynie przedstawić dowody potwierdzające istnienie przysługującego mu wobec spółki roszczenia w czasie pełnienia funkcji członka zarządu oraz bezskuteczność egzekucji prowadzonej przeciwko spółce. Wykazanie tych okoliczności stwarza ustawowe domniemanie odpowiedzialności członka zarządu, a zarazem przerzuca na niego ciężar dowodu zaktualizowania się przesłanek egzoneracyjnych zwalniających go z odpowiedzialności, określonych w art. 299 § 2 k.s.h.

W niniejszej sprawie pozwany M. B. podnosił, że nie ponosi on odpowiedzialności za niezaspokojoną przez spółkę wierzytelność powoda, gdyż to na jego wniosek ogłoszone zostało postępowanie upadłościowe Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., co skutkuje zwolnieniem pozwanego z odpowiedzialności za zobowiązania spółki (sprzeciw – k. 51 akt).

Jak wynika z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego, w dniu 06 grudnia 2012 roku postanowieniem wydanym w sprawie o sygn. akt VI Gu 112/12 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku ogłosił upadłość dłużnika Fabryki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. z możliwością zawarcia układu, zaś postanowieniem z dnia 23 kwietnia 2013 roku wydanym w sprawie o sygn. akt VI GUp 43/12 Sąd Rejonowy Gdańsk – Północ w Gdańsku umorzył postępowanie upadłościowe tego dłużnika, na podstawie art. 361 prawa upadłościowego i naprawczego, tj. wobec braku majątku spółki pozwalającego na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, wskazując w uzasadnieniu, że majątek spółki po wyłączeniu z niego przedmiotów majątkowych obciążonych hipoteką, zastawem rejestrowym oraz obciążonych innego rodzaju zabezpieczeniami rzeczowymi, nie wystarczał na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego.

Niewątpliwie dla zastosowania przesłanki egzoneracyjnej z art. 299 § 2 k.s.h., a w konsekwencji uwolnienia się członka zarządu spółki od odpowiedzialności za jej zobowiązania, konieczne jest złożenie przez niego wniosku o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie. Nie wystarczy więc samo złożenie takiego wniosku (o ogłoszenie upadłości), konieczne jest wykazanie przez pozwanego członka zarządu, że uczynił to we właściwym czasie. Wskazać przy tym należy, że z uregulowań zawartych w art. 21 ust. 1 w zw. z art. 10 i art. 11 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe (tekst jednolity: 2016, poz. 2171 ze zmianami) – w brzmieniu tych przepisów obowiązujących przez dniem 01 stycznia 2016 roku, jednoznacznie wynika termin, w jakim członkowie zarządu mają obowiązek zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. Mianowicie powinni to uczynić nie później niż w ciągu dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości. Podstawą ogłoszenia upadłości spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest zaś niewypłacalność, która zachodzi, gdy spółka nie wykonuje swoich wymaganych zobowiązań pieniężnych albo gdy zobowiązania spółki przekroczą wartość jej majątku, niezależnie od tego, czy na bieżąco wykonuje ona swoje zobowiązania.

Tymczasem w niniejszej sprawie pozwany M. B. powoływał się jedynie na okoliczność złożenia przez siebie wniosku o ogłoszenie upadłości, zaniechując jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej w wykazaniu, kiedy w ogóle wniosek ten został złożony, tj. w jakiej dacie (postanowienie o ogłoszeniu upadłości wydano w dniu 06 grudnia 2012 roku) i że to był ów właściwy czas. Ustalenie tej ostatniej okoliczności wymagało zaś wiadomości specjalnych zastrzeżonych dla biegłego sądowego z dziedziny księgowości i rachunkowości, jednakże pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, wniosku w tym zakresie nie złożył.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela przy tym pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 grudnia 2000 roku (sygn. akt I ACa 620/00, OSA 2002/5/33), gdzie wskazano, że „czas właściwy” do zgłoszenia upadłości, o jakim mowa w art. 298 § 2 k.h. (obecnie art. 299 § 2 k.s.h), to czas w jakim zarząd spółki nie będący w stanie zrealizować zobowiązań względem wszystkich jej wierzycieli, winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, aby w ten sposób chronić zagrożone interesy wszystkich wierzycieli, którzy po ogłoszeniu upadłości mogą liczyć na równomierne zaspokojenie. Jeżeli zatem członek zarządu spółki zgłasza wniosek o ogłoszenie upadłości we właściwym czasie, to oznacza, że uczynił ze swej strony wszystko, by nie dopuścić do zaspokajania niektórych wierzycieli ze szkodą dla innych. Jeżeli natomiast wniosek zgłoszony jest wtedy, gdy majątek spółki nie wystarcza nawet na koszty postępowania upadłościowego, to nie może być mowy o zaspokojeniu jakichkolwiek wierzycieli, a ogłoszenie upadłości jest wówczas bezcelowe.

Właściwy czas na zgłoszenie wniosku o upadłość to więc moment, gdy członek zarządu wie, albo przy dołożeniu należytej staranności powinien wiedzieć, że spółka nie jest już w stanie zaspokoić w całości wszystkich wierzycieli, ale w części ma jeszcze takie możliwości, a zatem nie jest jeszcze bankrutem niezdolnym do poniesienia nawet kosztów

postępowania upadłościowego (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 313/07, Lex numer 479340).

Odnosząc się natomiast do zarzutu pozwanego A. S. że w okresie, w którym pozwany był członkiem zarządu spółki (do dnia 11 czerwca 2012 roku), posiadała ona majątek, który pozwalał jej na spłatę zobowiązań powoda, Sąd te twierdzenia uznał za gołosłowne, w tym zakresie pozwany nie przedłożył bowiem żadnego dowodu, a w szczególności o powyższej okoliczności nie może świadczyć rachunek zysków i strat, na który powołuje się pozwany, a z którego wynika, że za rok 2011 spółka wykazała stratę w wysokości 2 027 441,40 złotych ani też umowa kredytu (k. 152-160 akt), jaka miała być zawarta w dniu 25 kwietnia 2012 roku – była to bowiem jedynie kserokopia nie opatrzona podpisem żadnej ze stron umowy, a zatem w żadnej mierze nie mogła ona stanowić dowodu na okoliczność udzielenia Fabryce (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R. kredytu, posiadania przez ten podmiot zdolności kredytowej, a przez to jej pozytywnej sytuacji finansowej. W tym przypadku również ustalenie tej okoliczności wymagało wiadomości specjalnych zastrzeżonych dla biegłego sądowego z dziedziny księgowości i rachunkowości, jednakże pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, złożony w tym zakresie wniosek cofnął pismem z datą w nagłówku „dnia 27 lutego 2017 roku”.

Wobec powyższego w ocenie Sądu nie sposób przyjąć, ażeby pozwany A. S. wykazał w niniejszym postępowaniu, po myśli art. 6 k.c., że spółka, w której pełnił funkcję członka zarządu, posiadała w spornym okresie majątek, który pozwalała jej na spłatę określonych w pozwie zobowiązań wobec powoda, w więc nie zachodziła potrzeba złożenia w tym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości.

Podkreślić przy tym należy, że specyfika odpowiedzialności członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, a także likwidatorów takiej spółki (zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2010 roku, sygn. akt III CZP 91/09, Biuletyn Sądu Najwyższego 2010/1/12) przejawia się w tym, że wierzyciel, który nie wyegzekwował swej należności wobec spółki, nie musi dowodzić wysokości doznanej wskutek tego szkody. Wystarczy, że przedłoży tytuł egzekucyjny stwierdzający zobowiązanie spółki istniejące w czasie piastowania przez określoną osobę funkcji członka zarządu i udowodni, iż egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna. Jeżeli członek zarządu nie udowodni, że szkoda wierzyciela była niższa od niewyegzekwowanego od spółki zobowiązania, to poniesie wobec wierzyciela odpowiedzialność do wysokości tego zobowiązania. Z omawianej regulacji wynika więc na rzecz wierzyciela domniemanie szkody w wysokości niewyegzekwowanego wobec spółki zobowiązania.

Domniemany w świetle tej regulacji jest także związek przyczynowy między szkodą wierzyciela a niezłożeniem we właściwym czasie przez członka zarządu wniosku o ogłoszenie upadłości lub podania o wszczęcie postępowania układowego oraz zaniechaniem przez niego niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości i niewszczęcia postępowania układowego. Taki rozkład ciężaru dowodu wskazanych okoliczności jest uzasadniony tym, że wierzyciele na ogół nie znają stanu interesów spółki, wiedzy w tym zakresie można natomiast wymagać od członków zarządu. Mimo wspomnianej specyfiki tej odpowiedzialności odszkodowawczej należy przyjąć, że odpowiedzialność z art. 299 k.s.h. jest sankcją za kierowanie przez zarząd sprawami spółki w sposób niekorzystny dla wierzycieli, który doprowadził do bezskuteczności egzekucji jej zobowiązań. Ostatecznym zaś przejawem tego nieprawidłowego, nagannego postępowania zarządu jest zaniechanie złożenia we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki lub wszczęcia postępowania układowego (obecnie ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu, tak również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 stycznia 2008 roku, sygn. akt IV CSK 430/07, Lex numer 487532).

Odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością na podstawie art. 299 k.s.h. obejmuje zasądzone w tytule wykonawczym wydanym przeciwko spółce, koszty procesu, koszty postępowania egzekucyjnego umorzonych z powodu bezskuteczności egzekucji i odsetki ustawowe od należności głównej (tak Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 07 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 118/06, OSNC 2007/9/136).

W niniejszej sprawie na wartość roszczenia powoda M. F. w łącznej kwocie 19 273,98 złotych składa się: należność główna wynikająca z tytułu wykonawczego wydanego przeciwko spółce w kwocie 11 931,62 złotych, koszty procesu wynikające z tytułu wykonawczego w kwocie 2 567 złotych, skapitalizowane na dzień wniesienia pozwu odsetki

ustawowe od należności głównej w kwocie 4 496,66 złotych, koszty postępowania klauzulowego w kwocie 6 złotych oraz koszty postępowania egzekucyjnego w kwocie 272,70 złotych. Nadto powód domagał się także zasądzenia na jego rzecz odsetek ustawowych od kwoty 19 273,98 złotych liczonych za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W ocenie Sądu nie jest jednakże zasadne żądanie powoda zasądzenia odsetek od kosztów procesu w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym, co potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 31 stycznia 1996 roku (sygn. akt III CZP 1/96) wskazując, że art. 481 § 1 k.c. nie ma zastosowania do zobowiązań pieniężnych z prawomocnego rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Skoro zatem dłużna spółka nie jest i nie byłaby zobowiązana do zapłaty odsetek od kwot kosztów procesu (a także kosztów postępowania klauzulowego czy kosztów postępowania egzekucyjnego), to również odpowiedzialność pozwanych na podstawie art. 299 k.s.h. takiego zobowiązania nie obejmuje.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku na podstawie art. 299 k.s.h. w zw. z art. 481 k.c. zasadzając solidarnie od pozwanych M. B. i A. S. na rzecz powoda M. F. kwotę 19 273,98 złotych wraz z odsetkami: ustawowymi liczonymi od kwoty 16 428,28 złotych za okres od dnia 25 listopada 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 16 428,28 złotych za okres od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty, natomiast w punkcie II wyroku na podstawie powyższych przepisów stosowanych a contrario Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne (co do żądania odsetek ustawowych od kwoty 2 845,70 złotych obejmujących koszty sądowe, koszty postępowania klauzulowego i koszty postępowania egzekucyjnego).

W punkcie III wyroku, mając na uwadze, iż powód uległ jedynie w nieznaczącej części roszczenia, wygrywając sprawę niemal w całości, Sąd, stosownie do treści art. 100 zdanie 2 k.p.c., zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda zwrot kosztów procesu w całości. Koszty procesu poniesione przez powoda wyniosły 3 381 złotych i obejmowały: opłatę sądową od pozwu w kwocie 964 złotych, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 2 400 złotych, których wysokość ustalono na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 490 ze zmianami) oraz kwotę 17 złotych tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W punkcie IV wyroku Sąd w oparciu o treść § 15, § 16 oraz § 6 ust. 5 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 roku, poz. 490) nakazał wypłacić radcy prawnemu T. U. ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Gdyni kwotę 2 952 złotych (tj. kwotę 2 400 złotych powiększoną o należny podatek od towarów i usług (VAT), tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu M. B. z urzędu.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

SSR Justyna Supińska

Gdynia, dnia 11 września 2017 roku